CONSCIÈNCIA D'ARA
Cada dijous
I la setmana que ve:
Flowpiano: deixar-se consonar

Estils

GERMANA LLUNA, GERMÀ SOL
El Càntic de les criatures de sant Francesc (Ed. Mediterrània), de Fra Jacint Duran i Boada, amb il·lustracions de Miquel Oliveras

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Bio, halal, kosher... Cal certificar la consciència?

El nostre afany de garanties materials i espirituals pot convertir-nos en mers consumidors.

Busquem garanties, també a nivell espiritual: tot allò que ens doni seguretat, certesa, malgrat trobar-nos en un àmbit on les garanties s'escolen com l'aigua entre els dits. ¿Qui ens garanteix el paradís, una vida plena i saludable o una confiança immutable a prova de patiment i dolor?

Exigim garanties perquè també se'ns les exigeix: compromís a uns valors, fidelitat a unes maneres de viure, a una comunitat o a una terra... Mostrar-nos confiats també implica que se'ns pugui confiar, i aquest fil argumental recorre la trama de totes les tradicions religioses. Històricament, aquesta confiança es fonamentava en la paraula, paraula donada i paraula rebuda. Oral o escrita, la sacralitat de la paraula implicava dotar de sentit i garantia una realitat, la vida, la qual, per definició, apareixia sense sentit ni garantia. Per tant, aquesta confiança abstracte amb el fet de viure es podia concretar amb una confiança palpable i audible, que s'oferia com a intermediària. No obstant això, les pors i les desconfiances tornen a sorgir quan d'aquesta opció mediadora en fem una finalitat: quan confonem la garantia carregada de misteri que ens proporciona la vida amb una garantia tangible i evident que ens construïm nosaltres mateixos.

Aferrar-nos a una religió i fer-ne una ideologia implica exigir-li el mateix que li exigim a qualsevol elucubració mental: que ens serveixi, que ens garanteixi uns resultats, que ens proporcioni un marc serè on fugir del que som i no volem admetre. Quan la qüestió religiosa entra, inevitablement, en l'àmbit del consum, aquesta necessitat de garanties es dispara, possiblement perquè no actuem tant com a membres d'una comunitat religiosa sinó com a mers consumidors: pel camí hem perdut serenor i hem guanyat avidesa, hem oblidat què ens sustenta i hem adquirit les característiques principals d'un actor immers en l'allau comercial: més fràgils, desconfiats i necessitats d'estímuls que mai. Seduïts, atrets, desitjosos.

Dejunar i consumir

Un exemple caricaturesc d'això el podem trobar en aquest mes de ramadà que ja ha començat per a la comunitat musulmana. Temporada per excel·lència de la privació, esdevé sovint un reclam al consum i a l'exaltació de productes. La tensió és evident entre uns cossos que dejunen mentre hi ha llum solar i un sistema econòmic que necessita que no s'aturi l'excés: el que a priori resultaria una evident prova de resistència a un model consumista depredador, amb milions de persones centrades en els aspectes espirituals i interiors i deixant durant un mes tota distracció mundana, es converteix moltes vegades en un elogi nocturn al consum desenfrenat. Els productors i comerços ho saben, fins i tot una coneguda marca espanyola de roba ha llençat una col·lecció "especial ramadà", com també ho fan algunes cadenes de supermercats, bancs i empreses de tot tipus. La possibilitat de reflexionar de manera autocrítica i canviar inèrcies o maneres de fer nocives que ofereixen els dejunis prolongats i altres tipus d'actes devocionals es perden per aquesta identitat consumista cada vegada més arrelada a tot el món. Com si el mer fet de consumir ens garantís que estem vius. Certament, és un consum amb determinada consciència, i l'augment exponencial de les empreses i entitats certificadores en les darreres dues dècades és un exemple més d'aquesta tendència.

L'alimentació, com sempre, és un dels sectors mundials més representatius de la proliferació de certificacions, ja que el camp de batalla d'imposició de les creences s'ha desenvolupat intensament en aquest terreny: aliments prohibits i aliments exaltats com a proba de no pertànyer a comunitats perseguides han marcat i estigmatitzat segles de mala convivència amb la diversitat.

L'alimentació està plena de certificacions, n'hi ha que proven la pertinència a una determinada comunitat religiosa. PERE TORDERA

Una certificació més matisada

El consumidor, avui, exigeix garanties, cansat també dels fraus i els enganys habituals en un sector multitudinari. El productor, per la seva banda, sap que una certificació pot ajudar-lo a vendre més.

Garantir que un aliment no té gluten o no té cap component d'origen animal, per exemple, és una tasca concreta i amb poc espai per a la discussió, però quan ens trobem davant de certificacions morals, tot és més complex: tant la certificació ecològica o de comerç just com les garanties halal (apta pels musulmans) i kosher (adient pels jueus) entren en un àmbit molt més ampli i ple de matisos que no sempre estem disposats -consumidors i productors- a admetre. Un terreny on l'anomenat "consum conscient" va més enllà dels ingredients que composen un producte determinat: hi ha tot un entramat de valors socials, ecològics i espirituals associats en aquell producte que no es poden descartar. El model productiu actual, magnànim, demana pragmatisme i eficiència, i per tant tendeix a suprimir debats o a eliminar aquelles parts que impliquin un fre o un entrebanc de la productivitat. Les entitats certificadores entren en la lògica del mercat oferint una certificació esbiaixada, més adaptada a les necessitats del productor que no del consumidor: ja no es mira el procés global d'aquell producte i tot allò que hi està vinculat, sinó només alguns dels aspectes. Una política reductora que, a la vegada, publicita i exalta la certificació per ella mateixa, jugant amb totes les eines publicitàries per fer sentir millor al consumidor que opta per aquests tipus de productes certificats.

Així, trobem productes "ecològics" elaborats sense tenir en compte criteris laborals respectuosos o embolcallats de manera gens sostenible, o carn "halal" que, si bé ha estat sacrificada segons estipulen les normes islàmiques, no ha estat criada seguint les màximes del benestar animal que dicta l'islam. No es tracta de denunciar les entitats certificadores, ja que la seva tasca és important i cada vegada més imprescindible en un món globalitzat i sovint sense escrúpols. Però reflexionar sobre el nostre afany de garanties i la pèrdua d'identitat quan esdevenim mers consumidors passius també és clau perquè aquestes certificacions fonamentades en valors morals i espirituals continuïn evolucionant cap a una visió més holística i menys esclava de la rendibilitat estrictament econòmica aliena al seu impacte social.

Catalunya
6 línies text fals per veure com queda el tema aquest tan especial i ensisador

OPINIÓ

La moderna tradició

EULÀLIA FANAR
INVESTIGADORA EN TEMES DE GÈNERE I CONFLICTE

Il·lusionada al llegir que el gran premi de la Setmana de la Crítica del Festival de Cannes d'enguany va ser pel director Oliver Laxe i la seva pel·lícula *Mimoses*. Una mena de "western religiós", com ell mateix defineix, amb el fil conductor d'una caravana que recorre l'Atles marroquí per enterrar un ancià xeic.

Laxe, nascut el 1982 a París de pares gallecs, passa des de fa anys llargues temporades al Marroc i la seva visió del que representa una tradició espiritual el porta a fer declaracions interessants a la premsa, com "Vivim uns temps de retorn a allò sagrat. Avui dia hi ha una consciència que el projecte de la Il·lustració ha fracassat. Ens ha donat moltes coses, però no ens ha fet més lliures" (a *El Progeso*, de Lugo) o "N'hi ha prou amb fixar-se en les pors que sentim avui. Falta coneixement, saviesa i treball sobre un mateix. Tota l'educació que rebem és exterior. Hi ha gent amb diverses carreres que no sap asseure's, respirar o mengar. La secularització ens ha deixat sense ànima. Hem intentat viure sense mites i ens hem mort de fred. Hem entès que l'home té tendència a aspirar a alguna cosa que ho supera" (a *El País*).

A 'Mimoses', Oliver Laxe, proposa un "western religiós" que té com a fil conductor un viatge en caravana per l'Atlas marroquí

I ho fa sabent desgranar la fe religiosa de la institució, sovint dissecada, que la vol encapsular. Un tret característic d'aquest temps globalitzat i individualitzat, que ens porta a beure de les fonts que alguns ja creien descartades per trobar-hi aigua fresca, adient per construir-nos i construir. Conflictes, pors i angoixes col·lectives i personals poden trobar espais de catarsis en la política o l'art, però com ens mostra l'exemple de Laxe, la finalitat ha d'anar més enllà d'aquesta catarsi: hem d'aprofitar l'obertura que se'ns ofereix per reconèixer aquest àmbit intangible, present malgrat no veure'l, on comença el veritable alliberament.

EFE

Gent

TEXT:
JOAN CALLARISSA

FIRMA FOTO

FIRMA FOTO

FIRMA FOTO

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quam aliquam. In ac odio a nunc laoreet lacinia sed vel nisi.

Nullam et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend ac

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quam aliquam. In ac odio a nunc laoreet lacinia sed vel nisi.

Nullam et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla min aucto

Títol gent de dos línies

Pellentesque **consectetur** tincidunt sapien condimentum pretium. In hac habitasse platea dictumst. Sed quam risus, sodales sed porta ac, sagittis et odio. Sed consequat tortor non diam congue vel auctor quam aliquam. In ac odio lacinia sed vel nisi.

Nullam et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin aconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamconsequat tortor non diam congue vel auctor quamuctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, t et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, t et purus quis tortor posuere condimentum a lacinia lorem. Ut id metus diam. Duis orci orci, suscipit sollicitudin auctor non, tNulla magna mauris, iaculis imperdieudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend acudin auctor non, tincidunt sed turpis. Suspendisse et odio diam. Nulla magna mauris, iaculis imperdiet eleifend ac